

MARIBORSKI

Političen list.

Državna licejska knjižnica

v Ljubljani.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 6'50 mesečno.
četrtletno K 19'50.

Če pride naročnik sam v uredništvo po list: Me-
sečno K 6'— Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik opoldne.

Posamezna številka stane 40 vln.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Jurčičeva ulica
št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

O internacionalah.

(V odgovor »Napreju«.)

»Naprej« je napadel moj članek »Pre-
vrat v Nemčiji« ter hotel natveziti onim, ki
so ga poslušali, da sem se v njem zavzemal
za nemške junkerje in reakcionarce. »Naprej«
je postal v zadnjem času jako nervozen, kar
ni nič čudnega, ko vidi, da ga vse zapušča
ter se priključuje t. zv. tretji internacionali,
komunistom, ki so si osnovali svoje lastno
glasilo »Ujedinjenje«. V tej svoji nervoznosti
išče povsod sovražnike, tudi tam, kjer jih v
resnici ni ter se obvega na vse, ki niso nje-
govega mišljenja. In to ne na dostojen, po-
lemičen, ampak na navaden zabavljaki način.

Meni očita, da ne poznam nemških raz-
mer, radi tega ker sem pisal, da je bila ona
revolucija, ki so jo izvedli nemški sodrugi
druge internacionale, torej »Naprejevi« so-
druzi, nenaravna, nekako prisiljena. Pri tej
svoji trditvi tudi ostanem. Če bi ne bili tedaj
pangermanisti soglašali s socialistično revo-
lucijo, bi bili socialisti ob uporabi teh prav
gotovo pogoreli. Toda te revolucije nemški
sodrugi tudi sami niso smatrali tako resno,
kakor jo smatra »Naprej«. To je jasno raz-
vidno že iz njihovega časopisja, ki sicer tega
direktno ne priznava, ker ne sme, pač pa
namiguje tako jasno, da to namigavanje za-
more prezreti samo oni, ki je slep.

Jaz se za junkerje nisem zavzemal, ker

jih predobro poznam, zavzemal pa sem se
na principu narodne enakopravnosti za narod
kot narod, kar priznam. Nasprotno pa se
»Naprej« ne zavzema za narod, ampak za
sodrugi druge internacionale, za katere pa
ne bo našel simpatij ne pri nas in ne drugod,
ker jih vsi dobro poznajo. Ko je izbruhnila
svetovna vojna za nemški imperijalizem in
kapitalizem, so ti gospodje sežgali svoje
rdeče zastave, zavrgli internacionalni ideal,
ter ga zamenjali z navadnim prusovskim
nacionalizmom. Svojega internacionalizma
in socializma so se spomnili komaj tedaj,
ko je bila Nemčija vojaško premagana in
to zato, ker je bila to edina rešna pot, ohrani-
ti vsaj to, kar se je še ohraniti dalo. Nem-
ški sodrugi druge internacionale so na sve-
tovnem zločinu ravnotako krivi, kakor so
krivi pruski junkerji, oziroma še bolj, ker če
bi se bili tedaj postavili na socialistično sta-
lišče ter realizirali svojo teorijo, bi bili s po-
močjo sodrugov drugih narodov prav lahko
vojno preprečili. Mesto tega pa so sramotno
izdali sami svoje dotedanje ideale. Da bi se
bili sedaj ti sodrugi spremenili, v to verjeti
nimamo nikakega vzroka.

Toda dobro, socialisti so zmagali nad
reakcionarci, junkerska vlada je odstranjena.
Zakaj? Morda radi socialistične sile? Ne!
Ampak radi strahu pred komunisti, katere
sovražijo oni istotako kakor junkerji. Ko so
se dvignili komunisti so se našli socialisti
z junkerji in junkerji so odnehali, sporazumno

s socialisti, drugače bi pa tudi še danes
sedeli v Berlinu ter vladali.

Dalje se zaleta »Naprej« v moj članek
tudi radi tega, ker sem omenil, da antanta
baje soglašala z novo vlado. To vest so po-
ročale nemške agenture in za njimi so pri-
hajali celo iz Anglije same čudni glasovi, da
bi Anglija ne imela nič proti temu če bi
zmagali monarhisti. »Naprej« nima prav no-
benega vzroka slaviti imperijalistično antanto.
In dovolj slabo za nemške socialiste, da
iščejo pri njej zaslombe.

Če misli »Naprej«, da ugaja antanti
nemška socialistična vlada ker je socialistična,
se jako moti. Vzrok, zakaj vidi antanta v
Nemčiji raje socialistično vlado nego katero-
koli drugo, tiči v tem, da socialistično vlado
lažje priiska kakor pa bi pritiskala kako
drugo, ker ta socialistična vlada prej proda
svoj narod, kakor pa bi ga pro-
dala kaka druga. Toda nemški
socialisti vejo kaj delajo, a med temi nem-
škimi socialisti ter med socialisti okrog
»Napreja« je tak razloček, kakor med gospo-
darjem in hlapcem. Nemškim socialistom je
internacionala le sredstvo, nikoli pa ne ideal.

Iz stališča internacionale se »Naprej«
zavzema za nemške socialiste druge inter-
nacionale. Eden glavnih razločkov med na-
cionalisti in socialisti je internacionala, t. j.
vzajemnost, solidarnost in enakost vseh na-
rodov. Dobro. Toda solidarnost je mogoča
samo ena, in tako je mogoča tudi le ena so-

R. Rehar.

Razvoj ruskega boljševizma.

(Konec.)

Rusko kmečko ljudstvo je zanimal
en sam političen problem: — agrarna reforma.
Kedor bi bil stopil pred te ogromne mase s
tem programom, pa naj bi bil pripadal sicer tej
ali oni stranki, za tem bi bilo drlo vse. Le to
in edino to dejstvo, da te mase niso imele
lastnega političnega prepričanja nam zamore
razjasniti sicer zagonetno dejstvo, da so se
oklenile vsake vlade, ki je slučajno prišla do
veljave. Ko je padel carizem in so zmagali so-
cialni revolucionarji pod vodstvom Kerjenskega,
je stopilo vse to nezavedno ljudstvo čisto mirno
na njegovo stran. Da bi bil Kerjenski mož ener-
gijski in ne čisto navaden slabič, bi se bila nje-
gova vlada prav gotovo vzdržala in Rusiji in
ruskemu narodu bi bilo prihanjeno ono grozno
razdejanie, ki so ga povzročili nadaljni dogodki.
Njegovo omahovanje in cincanje pa je vzbilo
njega in njegovo vlado. Prevrat iz Švice došli
boljševiški apostolov je imel popoln uspeh,
Kerjenski je zbežal. In kakor poprej njega, tako
se je sedaj oklenilo rusko preprosto ljudstvo
brezpogojno Lenina in Trockega. Svoboda,
enakost, odprava vsega, kar je morilo to ljud-
stvo jima je naklonilo njegovo neomajno zau-
panje. Sedaj, ko so prišli boljševiki do vlade

niso mirovali, niso se vsedli na svoje mehke
stolčke kakor Kerjenski, ampak so stopili med
to, do tedaj popolnoma zanemarjeno ljudstvo
ter ga jeli dramiti, ter ga začeli učiti nov po-
litičen evangelij, katerega dogme so vsebovale
med drugim tudi: sedaj si ti, kmet, gospod, oni,
ki so bili poprej tvoji gospodje pa so sedaj
tvoji hlapci; zemlja katero si doslej obdeloval
za druge je sedaj tvoja, veseli se z nami in
kliči: »živel boljševizem!« In mase, ki so bile
dotlej zanemarjene in brez orientacije so se
jele polagoma zavedati ter se z globino vsega
srca priznavati za pripadnike nove vere.

Tak je bil položaj širokih ruskih mas, ko
so na boljševiške vladarje navalili meščanski
generali podpirani od zapadnih demokracij.
Radi tega so tudi, ko je bila sila največja vsi,
kakor en mož pograbil za orožje ter ponovno
rešili boljševiški režim.

V glavah zapadnih državnikov se je začelo
jasniti. Polagoma se vdajajo prepričanju, da se
ruskega boljševizma s silo ne da spraviti s
sveta. Najnovejša poročila javljajo, da se bodo
nadaljne oborožene akcije proti boljševikom
ukinile ter da se z njimi končno sklene mir.

Sedaj pa nastaja novo vprašanje, kaj bo z
Rusijo, če se jo prepusti boljševiški vlada-
vini?

Kratek pogled v zgodovino novih soci-
jalnih pojavov nam pokaže, da je vsak tak

pokret započel čisto drugače nego je pozneje
končal. Začetek krščanstva in vseh drugih ver,
začetek francoske in nešteto drugih revolucij
je bil čisto drugačen kot pa končni sad, ki je
zorel iz njihovega pomladnega cvetja. Ko se
kak tak pojav prikrade na svet prinese s seboj
mnogo slabega in mnogo dobrega. Kar je sla-
bega to ubije življenje samo, kar je dobrega pa
ostane. Da nima boljševizem poleg tolikega sla-
bega tudi mnogo dobrega, tega danes nihče ne
bo več trdil. Tako bo tudi od boljševizma od-
padlo vse kar je slabo in kar je nemogoče
življenja, ostalo bo pa, kar je dobro in življenja
sposobno. Da je to res, nam dokazujejo boljš-
eviki sami. Koliko novih ukrepov, ki so jih
svojčas izdali so morali že preklicati, ker so
uvideli, da se ne morejo vzdržati. Zadnje dni
pa prihajajo kar dan za dnem poročila o raz-
ličnih reformah boljševiškega evangelija, ki se v
praksi ni obnesel. Tako bo boljševizem pola-
goma sam od sebe prešel v miren in življenja
sposoben sistem, in Rusija, ki bo vstala iz raz-
sula njegovih prvih mladostnih neumnosti in
razposajenosti bo zopet velika in močna država,
ki bo v krogu drugih velikih držav zavzela ve-
liko večjo in uglednejšo pozicijo kot jo je imela
kedaj poprej. Iz razposajene deklice bo postala
zrela, resna in solidna žena. Tako se bo pro-
kletstvo onih, ki so ga pomagali zanetiti spre-
menilo v blagoslov.

cijalistična internacionala, kakor hitro nastopita dve solidarnosti, dve internacionali nastopi med tema dvema boj, boj pa ni več solidarnost. Socijalisti pa pripadajo sedaj že trem internacionalam, ki so si vse medsebojno smrtno sovražne. Katera je prava? Edino zveličavna? Tako so se bile včasih in se še bijejo vere, ki trdi vsaka le o sebi, da je edino prava. Vi pa ste proti veram ravno iz tega razloga, ker jim ne morete odpustiti vse one boje, razdore in vojne, ki so jih prinesle človeštvu. Na drugi strani pa se vi istotako bijete med seboj, ena internacionala z drugo in vsaka od vas trdi, da je edino prava. Isti greh, ki so ga na človeštvu zagrešile vere, zagrešujete sedaj vi sami.

Vi ste proti nacijonalizmu, ker pravite, da je zanetil med narodi vojne, da je zakrivil prelitje krvi milijonov. Vi pa niste zanesli boja le med narode, ampak celo v narode. Vi ste tisti, ki prelivate kri lastnih narodnih bratov. Toda to še ni najhujše. Najhujše je komaj to, da ste zanesli boj celo med proletarijat sam. Ravno te dni se kolje na Nemškem delavec z delavcem, samo zato, ker pripada eden drugi, drugi pa tretji internacionali. Ali ste prinesli človeštvu bratstvo in enakost, katerega ste prorokovali? Ste prinesli mir? Obogatili ste ga samo za nova krvoprelitja; oskrnili ste ga še z bratovsko in s tovariško krvjo.

Po načelih enakosti bi vam ne smelo biti vseeno, da se mora pokoriti del naroda vladi drugega naroda, kakor vam ne sme biti vseeno, da služi poedin individij drugemu za hlapca. Kakor so vsi ljudje kot taki enakovredni, tako so tudi narodi enakovredni. Kdor se bori za svobodo poedinca, bi se moral boriti istotako za svobodo poedinega naroda, ker komaj tedaj, ko bi bili vsi narodi svobodni in enakovredni med seboj, bi zamogli biti svobodni in enakovredni tudi posamezni ljudje. Vas pa narodnost ne zanima, zanima vas pa tudi ne enakost posameznikov, ker vi razločujete strogo med pripadniki svoje oficijelne stranke in med drugimi, ki so lahko tudi proletarci, jih pa vi samo radi pripadnosti k drugi organizaciji nazivljate »buržuje«. Kaj je prinesla vaša vlada Nemčiji? Kaj je prinesla Avstriji, Rusiji itd.?

Vse iste grehe, ki jih zagrešujejo drugi, jih zagrešujete tudi vi, samo, da so drugi toliko pošteni, da jih priznavajo, vi pa jih nočete priznati.

—r.

Brezpravna raja.

V nedeljo se je ustanovila z velikanko slovesnostjo »Jugoslovenska Matica«, ki naj ima nalogo podpirati naše ljudi v »tujini«. Navajamo v ušescih, ker za nas naša primorska zemlja ni tujina in tudi nikoli ne bo. Da jo pa smatrajo za tujino res tudi naše oblasti, to naj priča gorostasna odredba, ki najkriviceje zadeva ravno naše najbednejše. Končna odločitev o naših južnih in zapadnih mejah še ni padla in naša pokrajinska vlada v Ljubljani nosi še vedno uradni naslov »deželna vlada za Slovenijo in Istrijo« in v parlamentu v Beogradu sede tudi še vedno goriški in drugi primorski poslanci, toda naši pregnanci in izseljenci so pri tej ljubljanski vladi vključb temu tuji državljani. Ta famozna deželna vlada je namreč izdala odredbo, da se ljudem, ki so se preselili v Jugoslavijo, so pa pristojni v kako občino onstran

Wilsonove črte, ne smejo dajati potna dovoljenja v ono ozemlje, ampak samo ničvredne propustnice.

Naš človek, ki mu ni bilo več doli obstati se je preselil v Jugoslavijo, dobil od Láhov dovoljenje za »rimpatrio definitiva«, to se pravi nekako odpustnico po kateri se ne sme več vrniti in se tudi ne smatra več za italijanskega državljan. Ta človek je sedaj v Jugoslaviji stalno nameščen, ima pa doli, recimo, še starše, sorodnike, svoje stvari itd., kateri bi rad obiskal, ali uredil kako drugo reč ter se potem spet povrnil nazaj, ko mu poteče dobljeni dopust. Toda naša deželna vlada pravi, da ni naš državljan in radi tega mu ne more dati potnega lista za tja in nazaj, ampak samo propustnico za tja. Za nazaj bi moral dobiti dovoljenje komaj od Italijanov, kar bi trajalo najmanj šest tednov. Med tem bi pa lepo izgubil svoje mesto v Jugoslaviji.

Italijanski državljan ni, ker je odšel za stalno in ker v zasedenem ozemlju do definitivne ureditve meje sploh še noben naš človek ni laški državljan, jugoslovenski, pravijo v Ljubljani, pa tudi ni. Torej je brezpravna raja brez državne pripadnosti! Na jeziku je vsak hip toliko ljubezni do naših trpinov, v resnici pa sama omejena birokracija. Opozarjamo Narodni svet za zasedeno ozemlje, »Jugoslovensko Matico« ter naše poslance iz zasedenega ozemlja, da poskrbe, da se ta sramotna in krivična odredba nemudoma prekliče. Našim izseljencem iz Primorja pa priporočamo, da si dobro zapomnijo klerikalno Brejčovo vlado ter Protić-Laginja-Koroščevo ministrstvo!

Cenjeni naročniki

se opozarjajo, da plačajo naročnino, ako tega še niso storili, ker sicer se jim s 31. t. m. list ustavi. Naročnina se plačuje naprej. Kdor lista ne vrne, ali ne naznani, da ni več naročnik, se smatra za naročnika, ter mora naročnino plačati!

Upravništvo »Mariborskega Delavca«.

Dnevne vesti.

Zahvala bivšega vladnega komisarja dra. Pfeiferja. Z dnem 6. marca je razrešil gospod deželni predsednik dr. Brejc g. dra. Pfeiferja poslov vladnega komisarja za mesto Maribor. G. dr. Pfeifer je oddal vse poverjene mu posle svojemu nasledniku g. dr. Josipu Leskovarju. Predaja se je izvršila dne 13. t. m. v najlepšem redu. G. dr. Pfeifer se zahvaljuje vsem gospodom sosvetovalcem brez izjeme, ki so mu v težkih časih pomagali z delom in nasveti ter mu olajševali nelahko nalogo vladnega komisarja. G. dr. Pfeifer želi našemu lepemu jugoslovenskemu Mariboru najlepši napredek in procvit.

»Straža« se je obregnila v svoji večrajšnji številki ob naše uredništvo, ter natveza razne neslanosti. Pred vsem pa napada človeka, ki ni še nikoli prišel z nobenim članom našega uredništva v najmanjši konflikt. Svetovali bi ji naj drugič ne piše o stvareh, o katerih ni poučena. Na veleume veleumom ne bomo odgovarjali, ker si odgovarjajo že sami s svojim lastnim pisarjenjem.

»Straža« zdihuje nad delom JDS na Koroškem. Uradniki si upajo baje »vkljub strankarski prepovedi« ustanavljati tudi »Sokola« ki že obstoja v Žel. Kaplji in Pliberku. Kakšen naroden greh, ako slovenski uradnik podpira tako slovensko društvo kot je »Sokol«. Kakor se vidi bo klerikalna vlada kmalu hujša od bivše avstrijske in bo nam na lastni zemlji branila to, česar niti Avstrija ni upala prepovedati. Mi dobro vemo, da je VLS

dala poseben poziv, da se je treba v novoosvojenih krajih vreči s strankarskim delom. To se vidi na Koroškem in Prekmurju. In ti ljudje si upajo očitati našim uradnikom strankarstvo, če vrše svoje narodno delo. To bo lep uspeh na Koroškem.

Prava radikalna barva. Pretekli četrtek zvečer, po volitvah, so priredili v Zemunu radikalci demonstracije, na katerih so med drugimi upili tudi: »Doli z Jugoslavijo! Živela Velika Srbija!« Tu so pokazali radikalci svojo pravo barvo. S takimi ljudmi pa se družijo hrvatski separatisti in naši slovenski klerikalci. Kakor da bi se družili pes, mačka in lisica.

Pijanci. Vs. toži o bedi, o pomanjkanju o krizi, dan za dnem se vrše stavke za povisanje plač itd., ljudstvo po večini strada in zmrzuje, dočim gotova vrsta ljudi o vsem tem nič ne vé. Po naših ulicah se proti polnoči in po polnoči, včasih celo do jutra opotekajo opijanjeni ljudje in to v taki množini, da se človek nehoti vpraša, kje je temu vzrok. Toda če bi bili ti pretežno obloženi gospodje vsaj tihi, toda ne. V svoji »dobri volji« hočejo pokazati tudi drugim, ki so v slabi volji, svoja ptičja grla. Hripavega popevanja in kričanja ni ne konca ne kraja. Če bi ti ljudje dali vsaj desetino tega, kar zapijejo našim pomanjkanje trpečim, pa bi bilo vsem odpomagano.

Obleke v trgovini Ferner. V trgovini za izgotavljenе obleke Johanna (!) Ferner v Gosposki ulici se draži blago sistematično teden za tednom. Ničvredne, slabe obleke, ki so bile še pred dobrim mesecem 1700 K se danes narasle že na 2700 K, torej za celih 1000 K. Radovedni smo če je pri tem navijanju cen vse v redu?

Nov vozni red upelje južna železnica s 1. aprilom. Podrobnosti objavimo prihodnjič.

Organizacija služkinj. Po zledu ljubljanskih so se tudi mariborske služkinje organizirale ter prično v kratkem, kakor čujemo, organiziran pokret za zboljšanje plač in ureditev delovnega časa.

Stavka krojaških pomočnikov. Mariborski krojaški pomočniki so stopili v stavko radi povišanja plač.

Vprašanje dijaških štipendij. Finančni minister je prepovedal nadaljne izdajanje vseh odobrenih kreditov za štipendije, ker se bo izvršila revizija vseh dijakov v tujini, ki so državni štipendisti. Po odredbi finančnega ministra se tudi odobreni, pa še ne izrabljeni krediti ne izdajajo več. Ministrstvo narodnega zdravlja ne bo dajalo nikakih štipendij več ter ne bo pošiljalo dijakov v inozemstvo. Verjetno je, da se bodo štipendije revidirale, ker je ugotovljeno, da je več primerov, ko so dobili štipendije tudi taki dijaki, ki jih ne zaslužijo in ki vobče nimajo pravice do štipendijev.

Ustanovitev »Jugoslovenske Matice« v Ljubljani. V nedeljo se je ustanovila v Ljubljani pokrajinska podružnica Jugoslovenske Matice. Mesto je bilo vse v zastavah. Zborovanje je bilo na prostem pred hotelom »Slon«. Navzočo množico se je cenilo na 30.000 ljudi. Zborovanje je otvoril župan dr. Ivan Tavčar. Po raznih govorih se je razvil veličasten izprevod po mestu, katerega se je udeležilo približno 12.000 ljudi. Zvečer so bile v dramskem in opernem gledališču slavnostne predstave.

Potrdilo o službovanju letnikov 1896—1900. Pri naboru letnikov 1896—1900 se opaža, da si vojaški obvezanci ne preskrbe občinskih potrdil, koliko časa so že služili pri vojakih, bodisi v bivši avstro-ogerski, bodisi v naši vojski. Ker se ozira naborna komisija samo na taka potrdila, podpisana od občinskega predstojnika (gerenta) in dveh odbornikov (članov sosveta) se opozarjajo vsi prizadeti, da se brez teh potrdil njihovi izpovedi ne bo verjelo, ampak se jih enostavno smatralo za novince.

Omejitev železniškega prometa. Ravnateljstvo državnih železnic naznanja: Po

obvestilu ravnateljstva državnih železnic v Zagrebu se promet na ozemlju zagrebškega ravnateljstva omejuje nastopno. 1. Z Avstrijo je tranzitni promet vsega blaga ustavljen, razen pošilk, ki so naslovljene na »American Relief« ali »Oesterreichische Getreideanstalt« na Dunaju, kakor tudi železniškega vojnega blaga. 2. Pošilke za Švico se morejo sprejemati samo, ako je tovarne liste vidiralo ravnateljstvo Južne železnice, odnosno ako imajo dovoljenje tega ravnateljstva za transporte.

Predavanje „Mar. žen. društva“. V ponedeljek zvečer je predaval v »Nar. domu« dr. F. Müller o koroških razmerah s posebnim ozirom na žensko. Predavatelj je podal obširen pregled sedanjega svetovnega ženskega gibanja, razvoj emancipacije v smeri za popolno enakopravnost na gospodarskem in političnem polju. Predavanje je imelo mnogo dobrih misli in pogled v bodočnost. Razširilo se je daleč preko koroškega okvirja in je pojasnjevalo žensko in družinsko vprašanje v bližnji bodočnosti, ko bo žena v uradu, v poklicu in na volišču popolnoma enaka z mošcem. Tu se odpirajo nova vprašanja, ki bodo odločilno uplivala na naš razvoj. Čim več pravic tem več dolžnosti in ženske organizacije morajo pospešiti vzgojo ženstva za to dobo. — Na Koroškem deluje sedaj ženska organizacija, ki budi narodno zavest in ponos in skuša popraviti, kar se je zamudilo. To delo zasluži priznanja in podpore, razširiti pa se bo moralo na vso domovino in biti trajno, da bo rasel nov, zaveden jugoslovanski narod.

Dr. Moric Benedikt. Pretekli teden so poročali z Dunaja, da je umrl izdajatelj »Neue Freie Presse«, dr. Moric Benedikt. Dr. Moric Benedikt je bil svetovnoznani žurnalista, pri zatiranih narodih bivše Avstro-ogrske pa zaslovljen kakor malokateri drugi človek. Bil je poosebljena ideja avstro-ogrske monarhije, strasten zagovornik nemške in madžarske nadvlade in eden največjih sovražnikov Čelov ter nas Jugoslovenov. Drugače pa je bil kot žurnalista kapaciteta prve vrste. Uvodne članke je pisal skoro vse sam ter imel tako velikanski vpliv na javno in politično življenje nekdanje Habsburške države. »Neue Freie Presse« je bila v inozemstvu najbolj upoštevan avstrijski list. Z razrušitvijo Avstrije, pa se je začel rušiti tudi on, dokler ga ni sedaj pobrala smrt. S seboj v večnost je odnesel odgovornost za nešteto krivic, ki smo jih pretrpeli, poseba mi Slovenci, pod avstrijskim jarmom.

Blago, naročeno v Avstriji. Vsi oni, ki so pred 22. marcem 1919, v Nemški Avstriji naročili in plačali kako blago, a ga doslej še niso prejeli ter ga hočejo uvoziti, naj podružnici Centralne uprave za trgovski promet z ino emstvom v Ljubljani nemudoma točno naznani: 1. Od katere tvrdke imajo dobiti blago; 2. koliko in 3. za kako ceno (skupna vrednost) ter naj ji obenem pošljejo nepobitna dokazila (fakture, legalizirane izpiske iz trgovskih knjig itd.), da je bilo blago plačano pred 22. marcem 1919.

Ribištvo v Dalmaciji. V Dubrovniku se je ustanovila »Jadranska družba za ribištvo in gojitev morskih rib v državi SHS«. Namen družbe je: proučevanje našega morja z ozirom na korist, ki nam jo more dati ribištvo in gojitev rib; gojitev v racionalnem ribištvu, organizacija izvoza svežih in konzerviranih rib, pospeševanje ribarskega zadrugarstva itd.

Pogodba z Madžarsko radi lokomotiv. Te dni je bila ratificirana pogodba z Madžarsko glede popravil starih in nakupa novih lokomotiv.

Zakon o zaščiti umetnin. Umetniški oddelek ministrstva za prosveto je izbral odsek, da izdela zakon o zaščiti starin in uredbi narodnih muzejev.

Otvoritev normalnega železniškega prometa v Avstriji. Od včeraj 22. dalje vozijo na avstrijskih železnicah zopet redno vsi oni vlaki, ki so vozili pred omejitvijo.

Na ulici oropan. Na Dunaju sta v petek zvečer napadla na ulici dva neznanca nekega madžarskega častnika ter mu odvzela srebrno dozo ter 165.000 K gotovine.

Nevaren pustolovec. Sredi januarja se je pojavil v Gradcu francoski častnik, ki se je izdajal za grofa de Montmorency poveljnika francoske misije za Štajersko. Pozneje pa ga je državna policija razkrinkala kot nevarnega pustolovca. Posrečilo pa se mu je vseeno pobegniti. V nedeljo pa so ga končno vendarle prijeli v Leobnu. Aretirani je identičen z onim dozdavnim francoskim častnikom, ki je pred poldrugim mesecem naročil v Salzburgu poseben ekspresni vlak, s katerim se je odpeljal na Dunaj. Med vožnjo je opeharil neko odlično družino za 50.000 frankov. Montmorency se je pečal v Gradcu z navijanjem in verženjem.

Najdeno. Dne 19. t. m. je našel neki gospod v vozu nekega izvoščka, ko se je peljal iz Maribora v Limbuš lepo leseno palico, vredno nad 100 K, ter jo izročil policiji. Lastnik naj se zgleda pri policijskem komisariatu, kjer se mu izroči.

Zadnje vesti.

Radić zopet v zaporu.

Zagreb, 23. marca. V nedeljo je hotel prirediti Stjepan Radić shod v Sisku, ker pa so mu ta shod vsled nemirov, ki so se pripravljali prepovedali, je šel v neko okoliško vas ter tam nastopil. V svojem govoru je ostro napadal vladno ter izjavil, da ne pripoznava Jugoslavije in da ne pozna nobenega hrvatskega kralja. On da je za sovjetsko republiko, po vzorcu ruske, samo s to razliko, da bi imeli v tej republici diktaturo kmetije in ne delavci. Državnemu zastopniku, ki mu je hotel shod ustaviti je zagrozil, da ga bo dal linčati. Pozneje je nahajal kmete na neke izletnike, pri čemer je bil neki polkovnik prisiljen v samoobrambo poslužiti se samokresa. Radi tega je bila ona vlada, ki ga je pred par tedni izpustila iz zapora, prisiljena ga znova aretirati ter izročiti kot veleizdajalca državnemu pravdnistvu.

Nitti jevo besedičenje.

LDU Rim, 22. marca. V zbornici je ministrski predsednik Nitti podal vladno izjavo, v kateri je opozarjal zlasti na gospodarsko krizo Evrope. Ministrski predsednik je izjavil med drugim: Evropa mora zopet pridobiti gospodarsko ravnovesje z izkoriščanjem surovin Rusije in z uporabo delavskih moči Nemčije. Duh revolucije, nasilja in nereda v gospodarskem življenju Evrope more prenehati le tedaj, ako se Evropa obnovi v duhu miru. Predzveza narodov, ki jo želimo, je zveza evropskih narodov, ki morajo s skupnim naporom zopet najti pogoje človeške eksistence. Zmagovalci in premaganci so združeni z istimi interesi in isto usodo. Italija hoče biti važen činitelj napredka in civilizacije. Nastopati hočemo v popolnem sporazumu z Anglijo in Francijo, da rešimo jadransko vprašanje v duhu pravičnosti. (!) Po določitvi mej bomo s trgovskimi pogodbami in iskrenimi kulturnimi odnosi ustvarili tesne zveze z Jugoslovenci.

Wilson za separaten mir.

DKU Pariz, 22. marca. Iz Washingtona poročajo, da namerava Wilson prijeti pogajanja za separaten mir Zedinjenih držav z Nemčijo in z Avstrijo.

Boljševiška ofenziva.

Varšava, 23. marca. Po poročilih iz Polesja so začeli boljševiki pričakovani splošni napad. Boji trajajo dalje.

Mirovna konferenca se preseli v Italijo.

LDU Pariz, 22. marca. Po rimskih poročilih se konferenca ministrskih predsednikov sestane dne 21. aprila v San Remu. Zasedanje sveta Zveze narodov pa se bo pričelo dne 25. aprila v Rimu.

Gibanje belgijskih čet.

LDU Pariz, 22. marca. »Journal« javlja iz Aachena: Belgijske čete, ki so bile dosedaj na desnem bregu Rena, so s posadko ruhrskega ozemlja odšle na levi breg reke. Močna belgijska ojačenja so odšla v Mörz.

Antantni poziv Poljski.

DKU Pariz, 23. marca. (Brezlično). Vrhovni svet je poslal poljski vladi poziv, naj ne dela nemškemu prometu z Vzhodno Prusijo nikakih težkoč.

Aneksija Besarabije.

Bukarešt, 23. marca. V včerajšnji seji poslanske zbornice je bila enoglasno sprejeta aneksija Besarabije.

Nova romunska vlada.

Pariz, 22. marca. V Bukarešti se je sestavila nova vlada pod predsedstvom Averesca.

Smodnišnica zletela v zrak.

DKU Bruselj, 23. marca. (Havas). Po poročilih iz Ostende je tamkaj zletel v zrak velik municijski depot. Pri eksploziji sta prišli dve osebi ob življenje, pet pa jih je bilo težko ranjenih.

Antanta proti oboroževanju delavstva v Nemčiji.

Stuttgart, 22. marca. Antantne vlade so kar najodločneje protestirale proti oboroževanju delavstva v nekaterih mestih Nemčije, povdarjajoč, da tako postopanje krši določbe mirovne pogodbe.

Preureditev devizne centrale.

LDU Beograd, 22. marca. Za končno preuredbo devizne centrale se je osnoval poseben odsek, ki mu preesduje dr. Ivan Stojadinović, bivši generalni ravnatelj glavnega državnega računovodstva. Ta odsek, v katerem se nahaja poleg uradnikov ministrstva za finance tudi gg. Ujič in dr. Stekar bo posloval kot svetovalni organ v strokovnih finančnih vprašanjih.

Položaj v Nemčiji.

Dunaj, 23. marca. Poročila iz Nemčije so mnogo bolj pomirljiva kakor pa zadnje dni. V posameznih mestih in pokrajinah se sicer še vrše boji med vladnimi četami ter med radikalnim delavstvom, po večini pa se vrača povsod zopet mir. Iz raznih krajev prihajajo poročila, da je generalna stavka končana, ter da se delavstvo zopet vrača na delo. Tudi železnice so zopet pričele voziti. Vendar pa položaj še ni popolnoma stabiliziran, ker je še mnogo oboroženega delavstva, ki se noče podati berlinski vladi.

Stavka se nadaljuje.

DKU. Berlin, 21. marca. Včeraj so se vršila mnogoštevilna zborovanja neodvisnih socijalistov, ki so zaključila po večini s sklepom, da se splošna stavka ne sme ukiniti.

Boji v Leipzigu.

DKU Leipzig, 21. marca. Po mestu se vrše še vedno ostri boji s komunisti, ki zahtevajo mnogo žrtv na ljudeh in imetju; tudi več poslopij je bilo uničenih in požganih.

Papežev nuncij v Beogradu.

LDU Beograd, 22. marca. Iz Rima javljajo, da je v četrtek odpotoval iz Rima v Beograd papežev nuncij Cherubini, ki bo ostal v Beogradu kot vatikanski zastopnik pri naši vladi.

Jugoslovensko-angliška paroplovna družba.

LDU Beograd, 22. marca. V Londonu se je osnovalo društvo »Jugoslaviia«, bi bo vršilo neposredni promet med Jugoslavijo in Anglijo. Prvi parnik odide iz Londona koncem meseca marca.

Razne vesti.

Podonavska paroplovba. Madžarska podonavska paroplovna družba uvede stalno paroplovno zvezo med Budimpešto ter Dunajem, ter med Budimpešto ter Bajom.

Budimpešta strada. Po poročilih madžarskih listov porabi Budimpešta sedaj komaj polovico one množine živil, ki jo je porabila

pred vojno. K temu se mora prišteti še slaba kvaliteta, potem je jasno, kak glad vlada v nekdanjem glavnem mestu srednjeevropske žitnice.

Tujci na Holandskem. Po uradnem izkazu se nahaja na Holandskem sočasno 350.000 tujcev. Od teh je samo Nemcev 51.000.

Orientalni semenj. Budimpeštanska trgovska zbornica namerava otvoriti v prihodnjih mesecih v Budimpešti mednarodni orientalski semenj.

Brezposelni v Avstriji. Pred letom je imel Dunaj sam 181.000 brezposelnih, dočim je sedaj padlo to število na 48.000. Število brezposelnih v celi avstrijski republiki znaša sočasno 64.000. Največ brezposelnih pripada stanu trgovskih nameštencev, dninarjev, kovinarjev, največ pa je ženskih pomožnih delavk municijske branže.

Smrt znanega rokoborca. Na Dunaju je umrl za mrtvoudom svetovnoznani rokoborec Viljem Türk, eden najmočnejših ljudi na svetu.

Kravate po 775 kron. »Arbeiter-Zeitung« ugotavlja v posebnem članku, da je po raznih dunajskih izložbah videti kravate po 775 kron.

Slov. mestno gledališče.**Repertoar tekočega tedna:**

V četrtek 25.: Popoldne ljudska predstava »Le retour du bal«, »Poljub«, »Lotkin rojstni dan«. Zvečer: »Gospodje sinovi«. Ab. A—30.

V soboto 27.: »Velika srenja«. Ab. B—31.

V nedeljo 28.: Popoldne ljudska predstava »Brez denarja«. Zvečer: »Pepeluh«. Izven abon.

V torek 30.: »Kristova drama«. Ab. A—31.

V sredo 31.: »Kristova drama«. Ab. B—32.

Izdaja: Tiskovna zadruga.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska »Mariborska tiskarna d. d.«

Mala oznanila.

Izurjena strojepiska se sprejme. Vpraša se v upravi »Mariborskega delavca«.

A. Vertnik

trgovina z mešanim blagom in premogom

Sodnijska ulica 17

— priporoča se občinstvu. —

Pohištvo

Spalne, jedilne in gosposke sobe, kuhinjska oprema, podložki, modroci, otomane, spalni in dekoracijski divani, postelje, omare, mize in stoli iz mehkega in trdega lesa, železne postelje in umivalniki ter vse vrste lesenega, železnega in tapciranega pohištva v vsakem slogu od proste do najfin. izvršitve po jako nizkih cenah pri trdki za pohištvo

KAREL PREIS, Maribor
Slomčkov trg št. 6

Svoboden ogled!

Ceniki zastoj!

Inserati

„Mariborskem delavcu“

Imajo vedno

velik uspeh!
Ne zamudite torej ugodne prilike!

Osnovni čisto domači kapital, potpuno uplačen

u zl. din. 2.500.000—

Rezervni fondovi, po knjiženju

u zl. din. 9.885.283—

Današnja vrednost rezervnih fondova iznosi preko

u zlatu dinara
20.000.000—

Bankovno-osiguravajuci zavod

BEOGRADSKA ZADRUGA
A. D.

Osnovana 1882. god.

Centrala: u Beogradu (vlastita palača) ugao Karadjordjeve, Hercegovačke i Travnčke ulice.

Filijala za Hrvatsku, Slavoniju, Medjumurje i Prekomurje u Zagrebu.

Filijale: Zagreb, Skoplje, Solun i u osnutku u Sarajevu, Ljubljani i Novom Sadu. — Glavna zastupništva po županijama.

Najstarija i prva domaća ustanova za osiguranja.

Isplatila do konca septembra 1919.:

u odseku života:

din. 3.220.546'46

u odseku požara:

din. 850.129'84

u odseku nesretnih slučajeva:

din. 42.949'35

Osnovana 1882. godine od prvih narodnih ljudi. Današnja uprava u rukama je najvidjenijih predstavnika našega naroda. Predsednik je gosp. Luka Čelović, trgovac i veliki borac za naše narodno ujedinjenje.

Članovi odbora upravnog Jesu: Gg. Ljuba Davidović, predsednik Ministarstva na raspoloženju; Kosta Stojanović, Ministar na raspoloženju sada vladin delegat na mirovnoj konferenciji; Obrad Blagojević, advokat; Mihajlo Marjanović, podpredsednik opštine beogradske; Todor Gjurić, trgovac i Vlada Marinković, trgovac.

Članovi odbora nadzornog Jesu: Todor Mijailović, veletržac; Kosta Glavinić, bivši ministar a sada komesar Privilegovane Narodne Banke; Dr. Bogdan Gavrilović, profesor univerziteta; Dr. Nikola Vulić, profesor univerziteta i Živojin Paunović, trgovac.

Vrednosti rezervnih fondova sastoji se iz: akcija Privilegovane Narodne Banke za kraljevstvo SHS, državne rente i obveznice; vlastite palate u ulici Karadjordjevoj, Hercegovačkoj, Zvorničkoj, od kojih je u jednoj najveći i najmoderniji hotel »Bristol«; veliko nepokretno imanje na Kazališnom trgu u Beogradu; hotel »Sloboda« u Skoplju; vlastita tvornica stakla u Paraćinu — sve to reprezentira današnju vrednost od preko 20.000.000 dinara u zlatu ili preko kruna 150.000.000—.

Vrši ove poslove osiguravanja:

Osiguravanje protiv šteta od požara i groma (zgrada, nameštaja, dućanske robe, gradje i drva, sva industrijska poduzeća kao: tvornice, pilane, mlinove, i u opšte sva osiguranja ove vrste).

Osiguravanja životna i to: za slučaj smrti i doživljaja, miraza ženskoj a kapitala muškoj deci, razna kombinovana osiguranja.

Osiguravanja protiv nezgoda ili nesretnih slučajeva, kao: kod pojedinaca ili korporacija, kod tvorničkih in drugih radenika.

Osiguravanja protiv šteta od provala, kao: pokućanstva, robe i ostalih vrednosti.

Sve ovo preuzima najkulatnije i po najpovoljnijim premijskim stavovima.

Otvaranje bankarskog odseka obznaniće se naknadno.

Traže se poverljivi i marljivi mesni poverenici kao i poverenici za vođenje glavnih zastupstva po županijama.

Sva obaveštenja rado daje zainteresovanima:

Filijala Beogradske Zadruga u Zagrebu

Dalmatinska ulica broj 5.